

PRAHA, PRŮMYSLOVÝ PALÁC 22. ÚNORA 1948
SJEZD ZÁVODNÍCH RAD A ODBOROVÝCH SKUPIN REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

PROJEV KLEMENTA GOTTWALDA

Draží přátelé, soudruzi a soudružky!

Zdravím srdečně váš sjezd závodních rad a pracovníků Revolučního odborového hnutí jako sjezd reprezentantů vedoucí síly našeho státu – to jest dělnické třídy. Zdravím jej v plném přesvědčení, že vysloví spravedlivý soud i nad posledními vnitropolitickými událostmi, a že zaručí jejich rozřešení ve prospěch pracujícího lidu, ve prospěch republiky.

Dovolte mi nyní, abych řekl několik slov o současné vnitropolitické krizi. Chceme-li pochopit význam a dosah událostí, které se dnes odehrávají, musíme je brát a hodnotit v souvislosti s celým vývojem naší republiky v posledním roce.

Co nám ukázaly zkušenosti posledního roku? Ukázaly nám znovu sílu a životnost naší lidové demokracie. V tomto roce se jasně osvědčil náš znárodněný průmysl i náš dvouletý hospodářský plán. Ukázalo se, že vládní politika má opravdu na zřeteli především prospěch lidu a zlepšení jeho životních podmínek. Vždyť již v prvních měsících úspěšného plnění dvouletky jsme mohli přikročit k zlepšení hornického pojištění, k snížení životních potřeb, k snížení cen daně ze mzdy a k dalším sociálně prospěšným opatřením.

Ovšem v polovině roku nás postihla těžká rána v podobě nebývalého sucha a jím způsobené neúrody. Ale i za těchto nečekaných obtíží se osvědčil náš lidově demokratický režim. Učinili jsme všechno, abychom co nejvíce zmírnili následky neúrody pro náš lid, a to se nám značnou měrou podařilo. Pomohli jsme rolníkům postiženým neúrodou tak jako dosud žádná vláda, přičemž jsme úhradu nebrali z kapes lidu, nýbrž z kapes milionářů. Zasluhou naší správné zahraniční politiky jsme získali vpravdě bratrskou pomoc Sovětského svazu pro naše zásobování. I za ztížených podmínek jsme mohli učinit první kroky k řešení platových otázek státních a veřejných zaměstnanců. Podnikli jsme rázná opatření, abychom udělali přítrž řádění šmelinářů a velkopodvodníků v distribuci textilu. Ukazovalo se prostě v posledních měsících, že přes všechny překážky jsou zde možnosti, aby vláda splnila úkoly, které si pro své vládní období vytkla, tj. aby ještě do příštích parlamentních voleb bylo rozhodnuto o národním pojištění, o nové pozemkové reformě, o daňových úlevách rolníkům a živnostníkům a vypracována nová ústava republiky. To byly tedy perspektivy našeho vývoje, perspektivy zdárného překonání obtíží a dalšího pokojného postupu k blahobytu lidu a socialismu.

Tyto jasné vyhlídky našeho lidu byly však černými vyhlídkami pro naši reakci, pro zbytky kapitalistické a velkostatkářské třídy, pro šmelináře a kolaboranty, kteří našli své mluvčí v některých politických stranách. Naše reakce uviděla, že se hroubí všechny jejich naděje na to, že se náš nový řád, náš znárodněný průmysl a náš dvouletý plán dostanou do úzkých a že pak ona opět přijde k slovu. Reakce viděla, že se valem hroubí naděje poštvat lid proti dnešní vládní politice a povalit lidově demokratický režim ve volbách. Naopak bylo čím dále jasnější, že ve volbách zvítězí opět a ještě pronikavěji dosavadní směr naší státní politiky a že reakce bude rozdracena.

Proto v poslední době brzdili reakční činitelé ve vládě stále úporněji činnost vlády. Proto se pokoušeli rozbít jednotu našeho lidu a rozkol mezi dělníky, úředníky, rolníky a ostatní lidové vrstvy a proto nakonec vystoupením z vlády vyvolali i dnešní vládní krizi. Tento jejich krok není tedy ničím jiným než generálním pokusem o zvrát dosavadního vývoje, o porážku lidově demokratického řádu a o znovunastolení kapitalismu a předmnichovských poměrů. Ano, o to jde dnešním rozkolníkům: opakovat rok 1920, nastolit protilidovou vládu a odbourat postupně vymoženosti naší revoluce a poválečné výstavby. To by znamenalo koneckonců vrátit národní podniky opět kapitalistům, vzít zemědělcům půdu, kterou po válce dostali, zavést opět režim nezaměstnanosti, hladovění a pendreků.

Domácí reakce se přitom nezastavuje před ničím. Aby si získala a udržela pomoc reakce zahraniční, je hotova zpřetrhat i spojenecké svazky se Sovětským svazem a se slovanskými národy, trpět obnovu německého

imperialismu a zúčastnit se ve jménu svých třídních zájmů třeba i nového Mnichova. Toto je pravý smysl reakčního pokusu rozbít vládu a Národní frontu.

Ale reakce se zřejmě přepočítala. Chtěla-li opakovat rok 1920, pak zapomněla, že Gottwald není Tusar a že náš lid, především naše dělnická třída, prošly od roku 1920 příliš těžkými zkouškami a zkušenostmi, než aby připustily opakování historie z roku 1920. Myslím tedy, že mohu právem říci, že československá reakce přecenila své síly. Její plán se nikdy nestane skutečností! Nedopustí to předvoj našeho pracujícího lidu, naše zocelená a uvědomělá dělnická třída. Nedopustí to všechen náš vlastenecký lid a celý národ, který nechce, aby se o jeho osud hrála opět hazardní hra. Myslím, že mohu právem říci, že naše dělnická třída a všechen náš lid jsou připraveny zmařit všechny způsoby jakékoli úklady a pikle reakčních živlů.

Nyní, soudruzi a přátelé, o tom, jak vyřešit dnešní vládní krizi. My, komunisté, kteří pevně setrváváme na principech lidové demokracie a dosavadní státní politiky, žádáme, aby se krize řešila ústavně a demokraticky na základě parlamentních tradic a ve shodě s vůlí československého pracujícího lidu.

Žádáme, aby podle dosavadních zvyklostí a ve shodě s vůlí lidu byla přijata demise ministrů, kteří se zpronevěřili zásadám Národní fronty a vládnímu programu, a vláda byla doplněna novými věrnými zástupci lidu a jeho organizací.

A jestliže si někdo myslí, že když náš lid v posledních čtyřiaadvaceti hodinách spontánně, přímo živelně vytyčil heslo, že agenti domácí a zahraniční reakce se nesmějí vrátit do vlády, že toto heslo našeho lidu je mluveno do větru, pak se setsakramentsky mylí. A já bych byl velmi rád, kdyby si to brzy uvědomili na všech stranách.

My žádáme, aby se vláda doplněná o nové, lidu věrné členy, plně opřela o skutečnou Národní frontu pracujícího lidu měst i venkova, převzala Budovatelský program dosavadní vlády a v úzké spolupráci s lidem zajistila uskutečnění naléhavých požadavků, mezi nimi zejména nové ústavy, zákona o národním pojištění, o nové pozemkové reformě, o daňových úlevách zemědělcům, a živnostníkům a připravila v zákonné lhůtě opravdu demokratické volby.

Toto je jediná – opakuji, třikrát podtrhuji – jediná cesta, jak se ubránit zmatkům a chaosu, který chce reakce vyvolat, a jak zabezpečit další postup vpřed. Tuto cestu navrhuji komunisté, tlumočíte vůli pracujícího lidu, projevenou na velikých manifestacích posledních dnů a zejména včera.

Jsem přesvědčen, že pro tuto cestu se vysloví i váš dnešní historický sněm, jakož i všichni představitelé našeho politického a veřejného života, kterým opravdu leží na srdci osud lidu a republiky.

Vyzývám vás proto všechny abyste zůstali pevní ve své věrnosti zásadám lidové demokracie a naší cesty k socialismu a byli stále připraveni k obraně našich vymožeností a ideálů. Vyzývám vás, abyste jako předvoj národa byli příkladem jednoty a svornosti, abyste všemožně upevňovali jednotu Revolučního odborového hnutí a všeho lidu – dělníků, rolníků živnostníků a inteligence. Tvořte ve všech závodech i ve svých obcích, okresech a krajích akční výbory Národní fronty z upřímných představitelů dělnictva i ostatních pracujících vrstev, z demokratických a pokrokových představitelů všech stran i všennárodních organizací.

Jednota dělnické třídy, jednota pracujícího lidu, jednota národa, to je první hlavní záruka vítězství!

Ať žije Revoluční odborové hnutí, budovatel našeho nového lidového státu i jeho věrný a odhodlaný strážce!

Ať žije vláda Národní fronty pracujícího lidu měst i venkova, vláda bez rozvratníků a zpátečníků!

Kupředu cestou lidové demokracie, cestou pokroku, cestou prospěchu pracujícího lidu a republiky, kupředu, zpátky ni krok!

Zdroj:
Klement Gottwald, Výbor z díla 2, Svoboda 1971